

Spisovatelka Věra Ludíková slaví 75, Praha

Básnířka a spisovatelka paní Věra Ludíková (*16. 6. 1943 v Ústí nad Orlicí) žije v Praze. V roce 1964 se provdala za svého spolužáka z jedenáctiletky Františka Ludíka. Pracovala v několika nakladatelstvích a jako poradkyně v Parlamentu ČR. Je autorkou 25 sbírek poezie a textů, vydávaných také vícejazyčně. Svě vzpomínky na pana kardinála Tomáše Špidlíka, s nímž se blíže seznámila, kterého si velmi vážila, zachytila v knize VLNA NAD VLNU STOUPÁ. Donedávna vedla nakladatelství CHRONOS. Pravidelně organizuje literární večery své poezie a textů, kde účinkovali významné osobnosti, například Radovan Lukavský, Rudolf Pellar, Otakar Brousek, Milan Friedl, Alfréd Strejček a další. Její kniha JE JARO získala certifikát českého rekordu „Kniha v 37 jazycích“. Paní Ludíková je uváděna v encyklopediích osobností KDO JE KDO v ČR 2002 a 2005 jako literátka a je členkou Obce spisovatelů.

1. Kdy jste poprvé objevila v sobě touhu psát?

Snad od dětství jsem měla básně ráda, při různých příležitostech a soutěžích jsem je přednášela. Pan profesor češtiny Holý byl nadšený z mé maturitní práce; dodnes si pamatuji pocit, s jakým jsem ji psala... Už dávno mě fascinovaly metafory, jimiž lze vyjádřit jinak nesdělitelné. „Pište víc“, byla jsem nabádána, když si přečetli mé rané básně ti, kteří poezii rozuměli. Byla jsem přesvědčená, že autor by měl být informovaný, aby „neobjevoval Ameriku“. Měl by poznávat kromě filozofie a historie také přírodní vědy, vesmírné zákony, nahlédnout do atomových jader i genetiky, aby získal nadhled mohl si utvořit vlastní názor. Měl by poznávat proud života a vesmíru, který nám zní v durových stupnicích. Jednoho dne jsem si řekla, že snad už mám právo oslovovat čtenáře... Psaní dopisů jsem měla velmi ráda – už v první třídě jsem dost často psala mamince z nemocnice, kde jsem tři měsíce ležela s infekční žloutenkou; maminka je schovávala, teď jsou u mne. S manželem jsme si několik let psali a za sebou jen jezdili. Pan kardinál Špidlík jistě rád dopisy psal, protože na moje odpovídal z Říma do týdne!

2. Jak vám pomáhá rodina?

Moje maminka byla leckdy první čtenářkou, měla upřímnou radost z každé nové knížky, ze zájmu čtenářů i posluchačů, také manželova maminka uznávala mou tvorbu, v obou jsem měla oporu, pokud žily. Manžel se v podstatě stará o úklid a žehlí, já zaujímám své místo v kuchyni, doma mám dost prostoru pro psaní, o počítač se dělíme. Mohu říct, že rodina tvorbu toleruje...

3. Podědila některá z dcer po Vás literární nadání?

Nadání dcer směřuje k jiným než literárním vlohám: starší dcera vystudovala medicínu a je všeobecně zručná, mladší dcera se věnuje projektování, je stavební inženýrkou (s kulatým razítkem) a zajímá se také o historii a architekturu.

4. Vývojový posun Vaší tvorby 1992 (Váhy) a 2018 (Kolik váží černá kapka) je citelný.

Jakého cíle chcete dosáhnout?

Je samozřejmé, že mladý člověk zkoumá, ptá se, poznává, tvorbou si sám odpovědi definuje, v pokročilejším věku konstatuje, varuje. Bylo by krásným cílem přispět k myšlenkovému obrození našeho národa...

5. Je nějaký literát, který je Vaším vzorem?

V mládí jsem byla uhranuta aforismy Franze Kafky, velmi mě oslovila tvorba R. Thákura, sonety W. Shakespeara, anebo zachycení okamžiku v básních Li-Poa...

6. Kde se cítíte více doma? V Praze nebo v rodném Ústí nad Orlicí?

Cítila jsem se doma právě tak v rodném Ústí nad Orlicí, jako v Praze, kde žiju od mládí. Mé rodné město bylo plné života, blízkých příbuzných, spolužáků, především však zde žili rodiče, kteří měli hodně přátel; lyžovali jsme, v neděli dopoledne se na náměstí korzovalo. Taneční hodiny, plesy, sportovní i gymnazijní aktivity jsme absolvovali společně s manželem jako spolužáci. Odchodem maminky v jejích nedožitých devadesátinách se všechno změnilo. V Ústí nalézám stopy a stíny domova...

7. Jak vnímáte zhudebnění Vašich básní?

Ostravský hudební skladatel Jan Grossmann zkomponoval podle textů Pošli to dál velkou skladbu jako melodram, jeho provedení je pro hudebníky náročné, o to víc bylo vždy oceňované posluchači. Brněnský hudební skladatel Zdeněk Pololánik zhudebnil moji KANTÁTU. Velmi krásný je CHANSON O DUŠI na má slova mladoboleslavského hudebního skladatele Jiřího Horáčka.

8. Máte doma nějakého zvířecího miláčka?

Nezapomenutelná byla Deninka, milá psí kamarádka, které jsme se ujali, vděčná o to víc, že prožila uvázání ke stromu v lese. V knížce ESEJE jsem uvedla její příběh. Tibetané prý věří, že psi mají reinkarnovanou duši jeptišek.

9. Kolik máte vnučat a dostává se Vám času být hlídací babička?

Naštěstí mohu říct, že všechna tři vnučata se povedla! Bývali jsme hlídací babičkou i dědou, teď k nám spíš jezdí na prázdniny. Nejstarší vnučka Barborka, která dnes studuje biomedicíncké inženýrství, byla ještě v předškolním věku hodně nemocná. Právě s tou jsme jezdili k moři (spolu jsme se tenkrát zdravily: „Měj se krásně, skládej básně“), později i s jejím bráškou Markem, napřesrok maturantem na gymnáziu. S nimi jsme byli bez jejich rodičů desetkrát na stejném místě v Piranu-Portoroži, v Domě slovinských spisovatelů. Bylo úžasné se setkávat se zajímavými lidmi a povídat si s nimi, potkávat je. Nejmladší vnučka Bětuška je primánkou v Praze – nedávno byla u nás, protože vyučování jim skončilo dřív, podle slov vnučky proto, že „prřata“ dělají přijímačky. Přitom mohly být starší než Bětka, protože šla do školy o rok dřív! Se všemi vnučaty jsme o prázdninách jezdili až dosud na Moravu, aby poznaly manželův rodný kraj.

10. Co pro Vás znamená členství v KPU Ústí nad Orlicí? Máte zde nějaké kontakty a přátele?

Klub přátel umění je výjimečný díky tolika kreativním členům, ovšem a hlavně díky báječným lidem, manželům Hartmanovým, kteří ho vedou! Je to kulturní oáza, zvláště o víkendech. Škoda, že právě tehdy se město zdá liduprázdné, náměstí bez jediné předzahrádky; člověk se může zastavit jen v blízkém kostele Nanebevzetí Panny Marie a pomodlit se otčenáš...

11. Vydáváte své básně a promluvy v mnoha jazycích. Bez nadšenců a spolupracovníků by to asi nešlo, že?

Asi to nebyla náhoda, potkat se s básníky bohemisty, kteří si přáli přeložit pro své přátele báseň USLYŠET DUŠI, později vydanou knižně s jejich přispěním v šestnácti překladech; také esperantistů si velmi vážím – asi to nebyla náhoda potkávat se s nimi, protože mnoho mých básní a textů vyšlo esperantsko-česky. Nemohu vyjmenovat všechny, kdo se zasloužili o překlady mé básně v próze JE JARO, která vyšla v třiceti sedmi jazycích a je vystavena v muzeu českých rekordů v Pelhřimově. Lidé přicházejí, jiní odcházejí, řada tehdejších překladatelů již není mezi živými...

12. Máte ráda zahrádku a nakupujete ráda?

Naše velká okna jsou oživena hojnou zelení, pelargonie na lodžii a pár bylinek by nestálo za zmínku, nebýt mé zkušenosti s epifytním kmenem, který jsem si přála mít v obývacím pokoji podle vzoru exponátu na brněnských veletrzích už velmi dávno. Žádná překážka se mi nezdála být nepřekonatelná, nadchla jsem tehdy v 60. letech pro svůj záměr i pracovníka z Lesů a sadů a přivezli jsme z Letné multikárou až na Kačerov jasanový kmen s takovými větvemi, že z jejich paždí mohly růst třeba orchideje. Otec nám vyhotovil velkou nádobu, jež nahradila desku švédského stolku, k té byl kmen připevněn. Manžel vyvrtal do větví otvory, (zlomil přitom několik vrtáků), já je vyplnila mechem, osázela a zalévala injekční stříkačkou, spodní části se zeminou vévodila čínská růže; na sousedním menším stolku dodával vláhu vodotrysk. Bylo to krásné – až do doby, než s malými dcerkami nejen na složité ošetřování nezbýval čas, ale pochopila jsem, že co je krásné na výstavě nebo ve skleníku, není vhodné do obývacího pokoje: kůra a mech lákaly nejrůznější hmyz, ani dřevo nevydrželo věčně. Nezbývalo než kmen odstranit. Mezitím z čínské růže vyrostl mohutný strom, který měl dobré podmínky, byl obsypán květy a rozrostl se do šíře před šestimetrovým oknem; výhled byl impozantní. Když dcery dostudovaly, založily své vlastní rodiny a odešly z domova, čínská růže během velmi krátké doby z neznámých důvodů také odešla...

13. Kdybyste měla možnost něco změnit ve svém životě, co by to bylo?

Kdybych říkala, že všechno v životě dopadlo dobře, nebyla by to pravda, existuje i naše třináctá komnata. Přání, které mám, není tak úplně nereálné. Přála bych si, aby si naše společnost už nevybírala falešné vůdce, křiklouny a lháře, aby prozřela, nedala se jimi klamat a obrodila se – není-li to silné slovo. Snažím se o to ze všech sil i tím málem, co píšu a přednáším.

14. Na veřejnosti vystupujete velmi kultivovaně. Jste dobrá kuchařka, a jaká je Vaše oblíbená specialita?

Potěšilo mě, že jsem takto vnímána. I když nemaluji, výtvarné citění uplatňuji tak, že se snažím, aby náš domov působil harmonicky, barevně ladil, nenudil, květiny jsem aranžovala podle zásad ikebany. Takové má být i pohoštění, které by mělo být nejen dobré, ale mělo by rovněž lahodit oku. Kuchařka jsem snad dobrá, nikdo si nestěžuje. Krátce po svatbě jsem si od kamarádky půjčila kuchařku a celou jsem ji opsala, obrázky dokreslila, protože nebyla k sehnání (v tomto případě se nabízí otázka, zda ta trpělivost se vyplatila – nikdy jsem ji totiž nepoužila). Získala jsem však o vaření teoretický přehled: cibulka je základem mnohých jídel (nově se do základu přidává celer a mrkev), vajíčka pokrm drží pohromadě, kypří ho kvasnice a prášek do pečiva. Podle toho mám svůj osvědčený návod na houskové knedlíky s minimálním množstvím mouky. Myslím, že dokážu dobře upravit zvěřinu. Po babičce a mamince jsem převzala štafetu pečící babičky. Často připravuji jablkový závin z listového těsta tak tenoučký, že z jednoho zakoupeného balíčku upeču osm velkých závinů. Kdykoliv jsme se třeba jen zastavili u babičky, měla nejen laskavou tvář a udělala si pro nás čas, ale na stole nás čekal táč kyprých českých buchet. Maminka zase pekla úžasné pout'ové koláčky, ovšem častěji než jednou do roka. Nedávno jsem se ptala vnuka, s čím si on mne spojuje, tak jako asi svou náhodskou babičku s bábovkami, které peče výborné. Odpověděl mi, že když náhodou o mně mluví s kamarády, říká prý, že má babičku, která píše knížky a ještě ve stáří se učí. Třeba jednou povede cesta zděděného nadání tudy, i když je vnuk technicky zaměřený...

Věra Ludíková